

РЕШЕНИЕ

№ 557

гр. К., 12.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – К., II СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Грета Денчева

при участието на секретаря Ралица Димитрова
като разгледа докладваното от Грета Денчева Гражданско дело № 20235140101033 по описа за 2023 година

Предявени са обективно съединени иски от Д. М. Н., ЕГН *****, против „СТИК - КРЕДИТ" АД, за признаване за установено, че клаузата за неустойка по чл.29 от сключения между страните договор за паричен заем № *****/23.08.2021 г. е нищожна, както и за осъждането на „СТИК - КРЕДИТ" АД да върне на ищцата Д. М. Н., ЕГН *****, на основание чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД, дадената в изпълнение на договора сума в размер на 10 (десет) лева - частичен иск от общо дължима сума в размер на 118.80 лева, ведно със законната лихва считано от 31.07.2023 г. - датата на депозиране на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба се твърди, че ищецът е сключил договор за паричен заем със „СТИК - КРЕДИТ" АД, като в чл. 19, ал. 1 от процесния договор е уговорено, че страните се съгласяват договорът за заем да бъде обезпечен с гарант - отговарящ на условията, посочени в ОУ доход или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита. В чл. 29 страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението си по чл. 19 от договора, а именно да представи обезпечение в срока по предходната алинея, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер па 0.9% от стойността на усвоения кредит, като неустойката се заплаща от заемателя разсрочено , заедно с всяка от погасителните вноски. Твърди се, че на ищцата е начислена неустойка в общ размер на 118.80 лева, тъй като не е представила в срок надлежни поръчители или друг вид обезпечение, посочени в процесния договор, като месечната погасителна вноска става 632.00 лв., а общата сума което следва да върне е 632.00 лева. Твърди се, че ищцата е погасила изцяло задължението си по сключения договор за кредит. Сочи, че клаузата за неустойка е нищожна, тъй като противоречи на добрите нрави, както и че е нищожна, тъй като е договорена при заобикаляна на закона при подробно изложени твърдения за нарушаване на изискванията на чл. 19, ал. 4 от ЗПК; чл. 146, ал. 1, вр. с чл. 143 от ЗЗП и чл. 22, вр. с чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 от ЗПК. Предявен е и обусловен частичен осъдителен иск по чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД за връщане на даденото по нищожната клауза за неустойка. В хода на процеса е допуснато увеличаване на размера на предявения иск по чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД до сумата в размер на 118.80 лева.

Ответникът, в законоустановения едномесечен срок, подават отговор на исковата

молба, с който оспорва иска като неоснователен и недоказан. Моли за отхвърляне на иска и присъждане на разноски.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства по реда на чл. 12 и чл. 235 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно чл. 29 от Договора, в случай, че ищцата не представи допълнително обезпечение, тя дължина кредитора неустойка в размер на 0.9% от стойността на усвоената по кредита сума за всеки ден, през който не е предоставено договорното обезпечение. Съгласно ал. 2 от същата разпоредба неустойка се заплаща периодично, заедно с всяка погасителна вноска. В тази връзка на ищцата е начислена неустойка в общ размер на 118.80 лева.

За да бъде валидно сключен договорът за потребителски кредит е необходимо да отговоря кумулативно на всички предвидени в разпоредбите на чл. 10, ал. 1 от ЗПК, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2 от ЗПК и чл. 12, ал. 1, т. 7-9 от ЗПК изисквания. Неспазването на което и да е от изискванията залежали в посочените разпоредби, според цитираната императивна норма на чл. 22 от ЗПК води до извод за недействителност на договора за потребителски кредит.

След като изследва съдържанието на процесния договор за кредит, съдът намира за основателно направеното възражение за нищожност на клаузата, отнасяща се до заплащането на неустойка. Ищцата притежава качеството потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, даващ легална дефиниция на понятието "потребител", според който текст потребител е всяко физическо лице, което ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност. На ответника в качеството на физическо лице е предоставен заем. Разпоредбата на чл. 143 от ЗЗП дава легално определение на понятието "неравноправна клауза" в договор, сключен с потребителя и това е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравноправие между правата и задълженията на доставчика и потребителя. Неустойката е предназначена да санкционира заемателя за виновното неспазване на договорното задължение за предоставяне на обезпечение. Задължението за обезпечаване на главното задължение има вторичен характер и неизпълнението му не рефлектира пряко върху същинското задължение за погасяване на договора за паричен заем, съобразно договореното. В договора за потребителски кредит е било предварително посочено, че неустойката ще се начислява и заплаща разсрочено. Всички посочени суми имат вторичен характер, същите не рефлектират пряко върху същинското задължение за погасяване на договора за паричен заем.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че тези клаузи противоречат на добрите права по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3-то от ЗЗД, тъй като нарушават принципа на справедливост. Според чл. 3 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г., относно неравноправните клаузи в потребителските договори, такива са - договорни клаузи, които не са индивидуално договорени и които въпреки изискванията за добросъвестност създават в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора. В този смисъл в тази част исковата претенция, относно начислената неустойка следва да бъде приета за основателна.

По отношение на иска с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД.

Предвид изхода на делото по първия иск съдът намира, че нищожната клауза по договора не би могла да бъде основание за плащане на неустойката, поради което плащането е извършено без правно основание. Разпоредбата на чл. 55, ал. 1 ЗЗД предвижда, който е получил нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, е длъжен да го върне. В настоящия случай е налице първата хипотеза, тъй като плащането въз основа на нищожна клауза е такова, извършено без основание.

От приетото заключение на ССЕ се установява, че „Стик Кредит“ АД е изплатил на Д. М. Н. по Договор за паричен заем № *****/23.08.2021 г. сума в размер на 500,00 лв., дата на изплащане -23.08.2021 г., като на дата 08.09.2021 г. е постъпила сума от ищцата в размер на 632,00лв., която е послужила за погасяване на следните задължения: главница - 500,00 лв.; договорната лихва в размер на 13,20лв.и неустойка по Договора в размер на 118,80 лв. поради непредставяне на гаранция съгласно ОУ и Договора за кредит.

Съдът кредитира заключението на приетата ССЕ като обективно и компетентно изготвено.

Установи се, че ищцата е заплатила сума в размер на 118,80 лв. за дължима неустойка по нищожна клауза по договора за заем, която подлежи на връщане в пълен размер, с оглед допуснатото увеличение на иска.

С оглед акцесорния характер на вземането за лихва ответникът следва да бъде осъден да заплати и законната лихва върху главницата, смятано от датата на предявяване на иска, до окончателното изплащане на сумата.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените по делото разноси, в общ размер на 400 лв., от които 300 лв. за внесен депозит за ССЕ и 100 лв. за държавна такса.

Следва да бъде определено и възнаграждение за процесуално представителство от един адвокат по чл. 38 ЗАДв. съобразно чл. 7, ал. 2, Наредба за минималните размери на адвокатските възнаграждения, което следва да се присъди на адв. Д. М. по отношение на двата обективно съединени иски, като съобразно цената на исковете следва да заплати сумата от по 400 лева по всеки иск, определена по чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, или общо 800 лв.

Настоящия състав намира, че определеното възнаграждение следва да бъде определено без ДДС, като възприема становището в Определение № 917 от 10.05.2023 г. по к. ч. гр. д. ****23/2023 г., по описа на ВКС, IV ГО, съгласно което: *"Правната помощ, която адвокат или адвокат от Европейския съюз може да оказва на лица, които имат право на издръжка, на материално затруднени лица или на роднини, близки или на друг юрист, е безплатна. По смисъла на чл. 9, ал. 1 вр. чл. 8 ЗДДС тя представлява безвъзмездна доставка на услуга. Безвъзмездните доставки на услуги не подлежат на облагане с данък върху добавената стойност - арг. чл. 2, т. 1 ЗДДС, чл. 2 пар. 1, б. "в" от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност. Тази услуга не може да се счита за възмездна на основание чл. 38, ал. 2 ЗА. Съдът не е нито данъчнозадължено лице по смисъла на чл. 3 ЗДДС, което да издаде фактура и да начисли ДДС по нея, нито е страна по правоотношението, възникнало от постановления от него осъдителен акт. Затова той не може да начислява ДДС върху дължимото за оказаната безплатна правна помощ адвокатско възнаграждение без това да е изрично предвидено в закона. Нито ЗДДС обаче, нито ЗА въвеждат такава изрична нормативна уредба, която да се отклонява от общите правила за облагане с данък върху добавената стойност."*

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения иск от ищцата Д. М. Н., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. К., общ. К., обл. К., ул. А. К. *****, срещу ответника „СТИК - КРЕДИТ“ АД, с ЕИК: 202557159, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. "О" ****, представлявано от С. Н. Т., че клаузата предвидена в чл. 29 от Договор за паричен заем № *****/23.08.2021 г. сключен между страните, предвиждаща заплащането на неустойка в размер на 0,9 % от стойността на усвоената сума за всеки ден, през който не е представено договорено обезпечение е **НИЩОЖНА** на основание чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, поради противоречието ѝ с добрите нрави.

ОСЪЖДА ответника „СТИК - КРЕДИТ“ АД, с ЕИК: 202557159, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. "О" ****, представлявано от С. Н. Т., да заплати на ищцата Д. М. Н. ЕГН *****, с постоянен адрес гр. К., общ. К., обл. К., ул. А. К. *****, **сумата в размер на 118,8 лв.**, недължимо платена по недействителна клауза за неустойка по Договор за потребителски кредит № *****, ведно със законната лихва от датата на депозирание на исковата молба в съда- 31.07.2023 г., до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА „СТИК - КРЕДИТ“ АД, с ЕИК: 202557159, със седалище и адрес на управление: гр. Ш., пл. "О" ****, представлявано от С. Н. Т., **да заплати на Еднолично**

адвокатско дружество „Д. М.“ вписано в регистър БУДСТАТ под № 177492004, фирмено дело № 24/2021 г. по описа на 24 св. Софийски градски съд, с адрес на упражняване на дейността: гр. С., бул. А. С. *****, *****, *****, представлявано от Д. М. М. - управител, сумата в размер на **800 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищеца Д. М. Н., ЕГН *****, в производството по настоящото гр. д. № 1033/2023 г. на Районен съд - К..

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - К. в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – К.: _____